

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ЖАДІБНОСТІ ТА ЗАДОВОЛЕНOSTІ ЖИТТЯМ

В. Д. Іванова

студентка четвертого курсу соціально-психологічного факультету
Херсонського державного університету

Сучасне суспільство характеризується формуванням нового соціально-економічного середовища, що обумовлює трансформації особистісних потреб, інтересів, життєвих стандартів та формування нових якостей характеру. Ми поділяємо думку С.Г. Яновської, Р.Л. Туренко, Н.С. Білоус, С.М. Криворучко, Р.А. Лютенко, відносно того, що ситуації невизначеності та дефіциту можуть детермінувати прояви скупості та алчності та формувати таку рису характеру як жадібність [4, 55].

Проведений нами аналіз сучасної наукової літератури надав змогу з'ясувати, що на сьогодні науковці виокремлюють різні чинники, що обумовлюють формування та прояви жадібності у особистості. Найбільш детально детермінанти жадібності описуються у психодинамічному підході. Так, З. Фройд розглядає жадібність як рису характеру, яка пов'язана з етапами психосексуального розвитку особистості. На думку А. Адлера жадібність є однією із ознак комплексу неповноцінності, тісно пов'язана із заздрістю і виявляється переважно у небажанні задовольняти потреби інших. Е. Фромм розкриває це поняття як специфічний вид фрустрації, що може загострюватися від недоотримання бажаного. К. Хорні надає визначення жадібності як інфантильному відчуттю того, що потрібно більше, жага до більшого і наявність у людини відчуття, що ніхто в світі не збирається надавати те, чого не вистачає або те що потрібно.

Дослідники з Мінесотської економічної школи Г. Крекелс і М. Панделаре розглядають жадібність, у результаті якої наявне нестримне бажання брати більше, ніж необхідно, що у свою чергу зумовлює людину діяти певним чином.

На думку Є.П. Ільїна, О.С. Чабан та інших науковців, жадібність зумовлена ненаситним прагненням надмірно задовольнити власні потреби.

Підсумовуючи вищенаведені погляди вчених щодо жадібності можемо констатувати що, прояв жадібності у людини у тому чи іншому ступені пов'язаний із відчуттям нестачі. Відповідно, ми припустили, що чим вище відчуття задоволеності життям, тим менше прояв жадібності у людини.

З метою перевірки висунутої гіпотези ми підібрали наступні емпіричні методики: опитувальник «Жадібність» (Є.П. Ільїн, 2013) – з метою з'ясування ступені виразності жадібності у досліджуваних [1]; «Шкала оцінки якості життя» (О.С. Чабан, 2016), що виявляє суб'єктивний рівень задоволеності якістю життя [5]; опитувальник «Задоволеність життям» (Н.М. Мельникової, 2004) – для встановлення рівня суб'єктивного відчуття задоволеності [2].

Вибірка дослідження: 30 осіб (15 чоловіків, 15 жінок) середній вік – 38 років. Згідно з концепцією Е. Еріксона цей віковий період має назву «дорослість», «зрілість» та характеризується, як вік реалізації себе, прагнення до повного розкриття свого потенціалу та порівняння реалізації запланованого з тим що є на сьогодні [3].

Проведене емпіричне дослідження, дозволяє зробити наступні висновки:

1. виявлено, у більшості досліджуваних переважає середнього рівня прояву жадібності, що свідчить про свідомий підхід людей до власних ресурсів і вміння конструктивно, без марнотратства їх використовувати;

2. встановлено, що рівень загального показника задоволеності життя – вище середнього, що свідчить в цілому про задоволеність досліджуваних власним життям та його якістю, самосприйняття та самореалізацію, адаптованість до змін навколишнього світу;

3. визначено пряму кореляційну залежність між жадібністю і розчарування у житті. Отже, чим більше у людини виражене розчарування, зневіра у життя – тим вищий прояв її жадібності;

4. доведено зворотну кореляційну залежність між жадібністю та залученістю у життя. Тобто, чим більше людина має відчуття насиченості,

повноти життя, прагнення до дій – тим менше вона відчуває та проявляє жадібність.

Література:

1. Ильин Е. П. Психология помощи. Альтруизм, эгоизм, эмпатия. СПб. : Питер, 2013. 304 с.
2. Мельникова Н. Н. Социально – психологическая адаптация личности: учебное пособие. Челябинск. : ЮурГУ, 2004. С. 8-14.
3. Эриксон Э. Трагедия личности. М. : Алгоритм, Эксмо, 2008. 256 с.
4. Яновська С. Г., Туренко Р. Л., Білоус Н. С., Криворучко С. М., Лютенко Р. А. Психологічні особливості уявлення про жадібність та жадібну людину. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна*. 2016, № 59. С. 55-58.
5. Chaban O., Khaustova O., Bezsheyko V. (2016). New Quality of Life Scale in Ukraine: reliability and validity *Indian Journal of Social psychiatry* (Vols. 32), Issue 4, p. 473.